

Svar till Nilsson och Pettersson:

Trettioalet en sista gång

Anders Nilsson och Lars Pettersson redovisar ingen modell som ligger till grund för deras analys av trettioalskrisen. Utan en sådan kan inte deras analys vägas mot andra förklaringar, skriver Lars Jonung. □

Det grundläggande problemet med Nilsson-Petterssons (N-P) bägge bidrag till *Ekonomisk Debatt* är att de inte klart specificerar vad det är för en strukturell modell som de har eller som de borde ha i bakhuvudet. Först då kan man på ett systematiskt sätt jämföra deras förklaring med den nationalekonomiska konjunkturmodellens. De för fram vad de betecknar som en "skiss, ett antal hypoteser". Det behövs emellertid en klart beskriven analysram eller modell för att se hur deras strukturella faktorer påverkar den makroekonomiska utvecklingen under 1930-talet. En sådan analysram är den fundamentala förutsättningen för att kunna värdera och väga deras argument mot andra förklaringar av 1930-talet.

N-P för också in ett nytt strukturellt element, denna gång hämtat från det politiska fältet, där de menar att "spektakulära politiska händelser" förbättrade framtidstron. Det är mycket möjligt att så var fallet, men den centrala frågan är hur framtidstron är kopplad till storheter som prisutvecklingen, sysselsättningen och utlandets köp av svenska varor. Vi skulle vara hjälpta av någon modell för

sambanden. Ekonomer brukar för övrigt vara kritiska mot påstådda effekter av entusiasm och politisk framtidstro. I regel förefaller dessa vara kortvariga fenomen som snabbt försvagas i styrka när utvecklingen visar sig vara svår att påskynda.

N-P anser liksom jag att internationella jämförelser kan vara givande för att skilja på inflytandet från konjunkturrella och strukturella faktorer. Men en sådan undersökning kan göras först när vi har en modellram som kan analysera de strukturella fenomen som N-P anser vara så väsentliga. Varje skillnad som noteras vid internationella jämförelser och som någon forskare vill härleda till konjunkturpolitiken, kan ju någon annan hävda att de härstammar från strukturella faktorer – om man inte har en analysram.

Till sist, N-P vänder sig mot min attityd att söka etablera en generell förklaring som gäller för konjunkturförloppet. Den grundläggande skillnaden mellan oss är att jag först söker efter generella och övergripande samband, som omfattar ett begränsat antal centrala variabler. Sedan är jag intresserad av att granska det speciella i en viss konjunkturcykel. N-P har den motsatta forskningsstrategin. Den inriktar sig på det specifika och de särskilda undantagen. Jag vill hävda att det är den förstnämnda forskningsansatsen som är den mest lovande. Det är där vi samhällsvetare får börja.

Lars Jonung